

În atenția persoanei în a cărei privință a fost întocmit proces-verbal cu privire la contravenție

(Legea nr. 218-XVI din 24.10.2008, în vigoare din 31.05.2009)

Articolul 384 Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional

(1) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional și căreia, prin hotărâre definitivă, i s-a stabilit o sancțiune contravențională sau a cărei răspundere contravențională

la sau executare a sancțiunii contravenționale aplicate este înlăturată prin hotărâre definitivă se numește contravenient.

(2) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are dreptul:

- la apărare;
- să cunoască fapta imputată;
- să fie asigurată, în cel mult 3 ore de la reținere, cu un apărător din oficiu dacă este posibilă de sancțiunea arestului contravențional;
- să anunțe, în cazul reținerii, prin autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională, două persoane, la alegerea sa, despre faptul și locul reținerii;
- să primească informație scrisă și explicarea drepturilor sale expuse în prezentul articol, inclusiv a dreptului de a tăcea și de a nu mărturisi împotriva sa, împotriva rudelor sale apropiate, a soțului/soției, logodnicului/logodnicei, precum și de a nu-și recunoaște vinovăția;
- să fie audiată în prezența apărătorului dacă acceptă sau cere să fie audiată;
- să aibă întrevederi cu apărătorul în condiții confidențiale, fără limitarea numărului și duratei întrevederilor;
- să ia cunoștință de materialele din dosar și să i se elibereze, la cerere, în cel mult 24 de ore, copii de pe procesul-verbal;
- să prezinte probe;
- să formuleze cereri;
- să conteste decizia asupra cauzei;
- să recunoască total sau parțial vinovăția în comiterea faptei ce i se impută;
- să ceară recuzarea reprezentantului autorității competentă să soluționeze cauza contravențională, expertului, interpretului, traducătorului, grefierului;
- să solicite audierea martorilor;
- să facă obiecții împotriva acțiunilor agentului constator și să ceară consemnarea obiecțiilor sale în procesul-verbal;
- să ia cunoștință de procesul-verbal încheiat de agentul constator, să facă obiecții asupra corectitudinii lui, să ceară completarea lui cu circumstanțele care, în opinia sa, trebuie

să fie consemnate;

- să se împace cu victima în condițiile prevăzute de prezentul cod;
- să fie informat de agentul constator despre toate hotărârile ce se referă la drepturile și interesele sale, să primească, la cerere, copii de pe aceste hotărâri;
- să atace, în modul stabilit de lege, acțiunile și deciziile autorității competentă să soluționeze cauza contravențională, inclusiv hotărârea judecătorească;
- să retragă orice plângere depusă personal sau de apărător în interesele sale;
- să ceară și să primească repararea prejudiciului cauzat de acțiunile nelegitime ale autorității competentă să soluționeze cauza contravențională.

(3) Realizarea de către persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional a drepturilor sale ori renunțarea la realizarea acestor drepturi nu poate fi interpretată în detrimentul persoanei și nu poate avea consecințe nefavorabile pentru ea.

(4) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional este obligată:

- să se prezinte la citarea autorității competentă să soluționeze cauza contravențională;
- să accepte, la cererea autorității competentă să soluționeze cauza contravențională, examinarea și percheziția sa corporală;
- să accepte necondiționat, la cererea autorității competentă să soluționeze cauza contravențională, testarea alcoolică, examenul medical, dactiloscopia, prelevarea de sânge și de secreții ale corpului pentru analiză;
- să fie supusă expertizei judiciare, la cererea agentului constator competent sau a instanței;
- să se supună dispozițiilor legale ale agentului constator și ale președintelui ședinței de judecată;
- să respecte ordinea în ședința de judecată și să nu părăsească sala de ședințe fără învoirea dată de președintele ședinței.

(5) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are și alte drepturi și obligații prevăzute de prezentul cod.

(6) În conformitate cu prevederile prezentului cod, drepturile minorului se realizează și de reprezentantul lui legal. Procesului contravențional se aplică în mod corespunzător prevederile Codului de procedură penală cu privire la drepturile și obligațiile reprezentantului legal al minorului.

Articolul 378. Dreptul la apărare

(1) În procesul contravențional, autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională este obligată să asigure părților și altor participanți la proces deplină exercitare a drepturilor procesuale în condițiile prezentului cod.

(2) Pe parcursul procesului contravențional, părțile au dreptul să fie asistate de un apărător (avocat).

(3) În momentul pornirii procesului contravențional, autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională este obligată să aducă la cunoștința persoanei pasibile de răspundere contravențională dreptul ei de a fi asistată de un apărător.

(4) În cel mult 3 ore din momentul reținerii, persoanei care este pasibilă de sancțiunea arestului contravențional și nu are apărător ales i se desemnează un apărător din oficiu.

Articolul 387. Victima

(1) Este victimă persoana fizică sau persoana juridică căreia, prin contravenție, i-au fost cauzate prejudicii morale, fizice sau materiale.

(2) Victima își realizează drepturile și își execută obligațiile personal ori prin reprezentanți, în condițiile legii. Dacă victima este un minor sau o persoană în stare de irresponsabilitate, drepturile ei sînt realizate de reprezentanții săi legali în modul stabilit de prezentul cod.

(3) Victima are dreptul:

- la înregistrarea nănturziată a cererii sale în modul stabilit, la soluționarea cererii de către agentul constator, la informare privitor la decizia adoptată;
- să prezinte documente, alte mijloace de probă în vederea confirmării pretențiilor sale;
- să-și retragă cererea în cazurile prevăzute de lege;
- să atace decizia autorității competentă să soluționeze cauza contravențională;
- să fie asistată în procesul contravențional de un apărător ales;
- să i se elibereze, la cerere, în cel mult 24 de ore, copii de pe materialele din dosarul contravențional.

(4) Victima va fi prevenită în scris că răspunde pentru declarații calomnioase.

(5) Victima este obligată:

- să se prezinte la citarea autorității competentă să soluționeze cauza contravențională, să dea explicații la solicitarea acesteia;
- să prezinte, la cererea autorității competentă să soluționeze cauza contravențională, documente și alte mijloace de probă de care dispune, mostre pentru cercetare comparativă;
- să accepte, la cererea autorității competentă să soluționeze cauza contravențională, a fi supusă examenului medical în cazul în care pretinde că i s-a cauzat un prejudiciu fizic;
- să se supună dispozițiilor legitime ale reprezentantului autorității competentă să soluționeze cauza contravențională sau ale președintelui ședinței de judecată.

(6) Victima are și alte drepturi și obligații prevăzute de prezentul cod.

Articolul 451⁵. Acordul de colaborare

(1) Acordul de colaborare este o tranzacție încheiată între agentul constator, după caz, procuror și contravenient, care își recunoaște vina, integral, în schimbul unei pedepse reduse. Acordul de colaborare poate fi încheiat în orice moment al procesului contravențional pînă la soluționarea în fond a cauzei contravenționale.

(2) În cazul încheierii acordului de colaborare, contravenientului i se va aplica o sancțiune ce nu depășește o doime din maximumul sancțiunii sub formă de amendă prevăzută pentru contravenția comisă.

(3) Acordul de colaborare poate fi inițiat de către agentul constator, după caz, procuror, contravenient sau apărătorul său, reprezentantul legal în cazul săvîrșirii contravenției de către un minor. Agentul constator, după caz, procurorul este obligat să refuze încheierea acordului de colaborare în cazul în care fapta nu constituie contravenție sau prezintă semne de infacțiune. Refuzul de a accepta încheierea acordului de colaborare nu este pasibil nici unei căi de atac.

(4) În cazul încheierii acordului de colaborare, agentul constator, după caz, procurorul încetează acumularea probelor, iar contravenientul nu mai este în drept să-și retragă acordul.

(5) În cazul încheierii acordului de colaborare, cauza contravențională va fi soluționată, prin decizie asupra cazului contravențional, în condițiile acordului de colaborare, după forma și conținutul stipulate la art. 451², cu excepțiile prevăzute de prezentul articol.

(6) Prevederile art. 444, 451⁴ din prezentul cod se vor aplica în mod corespunzător în privința acordului de colaborare.